

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—.

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Controlul Genevei și suveranitatea națională. — Iarăși greșelile trecutului — Intre capitalism și stat țărănesc. — Bursa în anul 1932. — Echilibrarea bugetului. — Din programul economic al noului guvern Valda. — *Cronica:* Combaterea depresiei economice. În materialul asanării datoriei agricole. Universitatea populară din Sibiu. Noul timbre fiscale. Dela; Corpul contabililor autorizați și experți Sibiu.

Controlul Genevei și suveranitatea națională

Rezistența ce opun unii factori politici împotriva controlului Genevei este explicabilă.

Acceptarea acestui control are în realitate semnificația unui certificat de incapacitate a cârmuitorilor statului nostru și o permanentă ingerință străină în gospodăria noastră internă este o gravă atingere a principiului de suveranitate și independență națională. Fiecare amestec străin în administrația noastră internă este o palmă aplicată pe obrazul națiunii.

În limbajul politic acest control străin mai are și facultatea de a diminua popularitatea politică și deci și șansele în viitoarele alegeri... Noi mai curând credem că cauza adevărată a repudierii controlului Genevei este a se căuta în considerațiuni de ordin politic-electoral, decât în scrupule metafizice de ordin național. Politicianii se tem de consecințele politice ale unui al doilea raport Rist... Și „puterea” este totuși de preferat oricărui alt considerent dictat de orgoliul național.

Dar admitând chiar că ar exista de fapt scrupule serioase de suveranitate națională, noi credem că *aceste considerațiuni sentimentale trebuie să se plece în fața marilor necesități ale statului nostru.*

Dacă ieșirea din cleștele crizei și în special dacă menținerea *stabilității monetare* reclamă ajutorul străin, fie chiar și în forma de control jignitor pentru sentimentele noastre de mândrie națională, va trebui să acceptăm acest control!

Dar dacă nu cu inimă ușoară acceptăm amestecul străin în treburile noastre interne, cauzele care au determinat acest amestec străin trebuie să ne dea de gândit și *controlul străin trebuie să ne fie un prilej de îndreptare pentru viitor!*

Și sub acest raport trebuie să mărturisim că controlul străin este bine venit. Noi credem că marea majoritate a popoului nostru chiar dorește acest control ca o ultimă încercare de a scăpa de o administrație păcătoasă.

Fără controlul obiectiv și binevoitor al națiunilor mai mari și mai mature opinia noastră publică poate nici nu ar putea ajunge în situația de a cunoaște îngrozitoarea debandadă și risipă ce domnește în finanțele noastre publice.

A trebuit să vină dl Charles Rist, reprezentantul tutelei străine, ca să ne arate criminala ușurință cu care se administrează banul stors din sudoarea și mizeria unei populații sărace și exploatăată până la desasperare.

Și raportul Rist va rămânea un rușinos document care va defini o epocă de decadență morală în istoria neamului nostru!

Ochiul de Argus al străinului cinstit și obiectiv a smuls valul de pe misterele beciurilor noastre administrative și ni-a învederat dansul macabru al miliardelor canalizate cu iscusință și rafinare banditească pe căi lăturalnice și detrase dela destinația lor legală.

Raportul Rist a fost binevenit și el va rămânea dovada peremtorie a unei gestiuni frauduloase cumulată cu o nesfârșită serie de escrocherii și falsuri săvârșite în avutul public și cu prețul periclitării independenței și suveranității naționale a unei națiuni demnă de o soartă mai bună...

Și unde au rămas sancțiunile exemplare și pilduitoare aplicate contra autorilor acestor nemaipomenite jafuri și crime în dauna neamului?!

Și oare este mirare dacă națiunea, văzând atâta desmăț și debandadă în administrarea avutului ei își pierde încrederea în proprii ei gestionari?

Nu este oare firească dorința noastră de a chema pe străini ca să ne apere de răufăcători și să prevină asemenea fraude în viitor?!

Noi trebuie să vedem în colaborarea străină nu numai puțința de redresare a finanțelor țării, dar singurul mijloc pentru a înlătura din viața noastră colectivă un păcătos și criminal sistem de jaf, și de exploatare nemiloasă de către un politicianism acaparator și egoist, de care nu suntem capabili să ne scăpăm prin propriile noastre puteri.

Nu a declarat oare Ministrul de finanțe din 1930, când se desbăteau în parlamentul țării rușinoasele fraude cu „spirtul negru“, că nu este în stare să controleze în mod eficace administrația fiscală, — lipsindu-i elementele cinstite, — și deci nu are nici o puțință să previe fraudele de tot felul?!

Nu a declarat oare și dl ministru Mironescu, — un exemplar de cinstie și puritanism politic, — că *finanțele statului se află într'un îngrozitor „haos“?*

Dar misterul ce acoperă cu știrea și consimțământul puterii noastre de stat seria nesfârșită a celor mai grozave fraude este oare de natură să inspire încredere în propria noastră administrație?

Dacă absolut toate guvernele noastre anunță prin programul lor de guvernământ aplicarea sancțiunilor și stărpirea

banditismelor și corpul electoral le avansează încrederea în baza acestui program, *pentru ce nu se află un singur guvern, care să procedeze cu nemiloasă hotărâre la întemnițarea celor vinovați?!*

Să nu se scuze cu puerila afirmațiune că aplicarea sancțiunilor este de competența justiției! Doar ministerul public, adică inițiativa și directiva justiției represive se află în mâinile puterii executive, deci la discreția guvernelor!

Chiar în zilele recente a scris presa că *din furnitura faimoaselor „șiringe“ politicienii noștri au luat sperfuri de 64 milioane! Pentru ce nu se publică numele acestor bandiți?!*

Pentru ce nu se urmăresc politicienii amestecați în fraudele cu spirtul negru?! Acest amestec a fost dovedit de instanțele judiciare?!

Pentru ce au fost mușamalizate fraudele cu „Fero-Chimica“?!

Pentru ce nu s'au terminat cercetările în *panamalele cu terenurile petrolifere ale statului*, în care asemenea au fost amestecați politicienii?!

Pentru ce se reprimesc în serviciul statului funcționari certați cu justiția?

Pentru ce se tolerează abuzurile și escrocheriile săvârșite zilnic în dauna statului cu furniturile publice?!

Cine a fost pedepsit în urma răsunătoarei *panamale cu peștele săraf?!*

Pentru ce se tolerează chiar și în culmea crizei economice de azi *risipa la unele regii și case autonome?!*

Pentru ce se tolerează *fraudele revoltătoare cu construcțiile de drumuri?!*

Dar nu mai continuăm acest trist poemelnic, căci nu ne îngăduie spațiul.

Cine poate avea interesul ca toate aceste fărădelegi strigătoare la cer — care au fost de mult difuzate peste graniță, — să fie acoperite cu nepăsarea?!

A cui autoritate poate să fie atât de covârșitoare ca să poată zădărnici urmărirea și sancționarea celor vinovați?!

Când pomenim de toate aceste mișelii nu vizăm un anumit partid politic, nu vizăm nici anumite partide politice, ci vizăm un întreg *sistem* păcătos, practicat de toate organizațiunile politice de după războiu.

Dacă acest sistem de jaf și de escrocherii în administrarea avutului public

a fost posibil, cauza este lipsa oricărui control din partea opiniei publice.

Și dacă națiunea *suverană* (?) nu este capabilă să controleze și să sancționeze pe gestionarii abuzivi, oare instinctul de conservare etnică nu justifică îndeajuns un control străin fie și cu prețul unei tutele jignitoare și degradante?!

Când conștiința civică a neamului va fi atât de dezvoltată ca să poată constrânge pe administratorii banului public să facă ordine în casa proprie, ingerința străină va fi de prisos!

Dar controlul care are menirea să oprească pe loc risipa, trebuie să fie dorit și de conducătorii politici, cari numai în felul acesta pot să se degajeze întrucâtva de răspunderea politică pentru refuzarea asaltului venit dela *clientela politică, lacomă și acaparatoare*.

Sistemul votului universal aplicat unui popor minor ne-a adus la sistemul de risipă și jaf în favoarea clientelei politice. Și acest sistem ne-a adus la interdicția rușinoasă a finanței străine?

Oare nici acum nu s'au convins cei în drept că o schimbare a sistemului se impune?!

Dacă schimbarea nu va veni cât mai repede, controlul străin ușor se va putea schimba în *capitulațiune* după calapodul celor din China, dar va putea duce și la comprimarea granitelor noastre...

Să nu uităm că azi toate statele sunt angrenate într'o interdependență politică, economică și spirituală.

Ori în urma acestei interdependențe universale nici un popor și nici un stat nu-și mai poate permite bălăcirea în mlaștina imoralității. Statul care nu va fi în stare ca prin propriile lui puteri să opereze din organismul său putregaiul corupției și al imoralității, va fi constrâns la aceasta operațiune de statele vecine, care cu drept cuvânt se văd periclitare de contagiune.

Fără ordine în viața publică morală nu va fi ordine nici în viața publică economică.

(Cluj.)

Dr. IOACHIM TOLCIU.

Iarăși greșelile trecutului

De ce trece vremea, tot mai apăsător ne presează aranjamentul socotelilor publice și tot mai mult ne convingem de marile greșeli, cari s'au comis în administrarea țării de zece ani încoace. Toate greșelile acestea ale trecutului acuză nu o guvernare singulară, nici numai pe toate în bloc câte s'au succedat, ci generațiile cari au răbdat furioasele transformări de structură și administrare la cari a fost supusă țara.

Încercând o trecere în revistă a acestor transformări, vom constata că n'a rămas nici un domeniu de activitate umană în care să mai pâlpare strălucitul spirit al trecutului. Înainte de războiu România avea o școală model, o exploatare exemplară a căilor ferate și o administrație, care dacă lăsa adeseori de dorit, nu se poate spune că nu se găsea într'un stadiu de permanentă perfecționare.

Războiul a distrus toate aceste tendințe cari duceau spre un echilibru spiritual și material în manifestarea vieții românești. Și fenomenul pare cu atât mai curios când ne gândim că teritoriile noi înglobate la statul românesc, se găseau din punctele de vedere înșirate mai sus cel puțin pe picior de egalitate cu Vechiul regat, afară de Basarabia unde ignoranța tolerată și misticismul rău canalizat, cauza o situație socială și economică mai puțin echilibrată. Constatăm astfel că dintr'o situație cristalizată în care se găseau provinciile românești înainte de unire, am ajuns la un amalgam în care lucrurile mai au nevoie de o importantă perioadă de vreme pentru a se stabili.

Prin ce secret am reușit să ajungem aici, nu este greu de precizat. Îmediat ce am trecut de cea mai frumoasă clipă din istoria românismului, s'a dat curs pornirilor distructive. Ca la o poruncă școala s'a demagogizat, căile ferate s'au democratizat, proprietatea s'a socializat și expropriat, iar cadrul juridic moștenit a fost diformat pentru a se înscrie în el toate pornirile arbitrare decurgând din reaua înțelegere a noțiunii de evoluție. Din tot ce a fost tradiție înainte de războiu n'a rămas decât doar rânjetul

disprețuitor și batjocura. Așa se face că în câțiva ani de zile am ajuns la această atmosferă grea, irespirabilă și neprecisă din toate punctele de vedere.

Dar modificarea cadrelor vieții noastre materiale și spirituale n'a fost suficientă. Cuprinși de furie am pornit la legiferare. Într'un interval de timp inadmisibil de scurt pentruca operele înfăptuite să aibă răgazul necesar spre a se putea consolida, am răsturnat constituția, am reformulat legislația de bază economică, care consolidase România sub Regele Carol, am atacat legislația școlară alui Haret, după care oftează astăzi disciplina educației, s'a refăcut organizarea bisericii, etc. etc. totul a fost răsturnat și transformat cu viteza holidului. Astfel se înțelege de ce în scurtă vreme ne-am pomenit într'un cerc vicios din care oricât ne sbatem, nu mai găsim scăpare.

Și totuși greșala s'a continuat. După ce echilibrul material, social, economic și spiritual al României de dinainte de războiu se distruse, mai rămăseseră finanțele cari trebuiau atacate. Improprietățile a dat primul asalt; a format prima ruptură organică într'un echilibru și așa labil construit, întrucât războiul avusese grije să ne sdruncine și în acest domeniu. A urmat apoi perioada comercializărilor cointeresate și în fine, aceea a împrumuturilor oneroase. Aceste trei etape se pot lesne desprinde în itinerariul pe care l-a urmat operațiunea de degringoladă a finanțelor românești. Fiecare în aparență căutând s'o dregă pe cea anterioară, s'a adaptat această intenție apoi atmosferei generale. Urmarea a fost că s'a mers din rău în mai rău.

Există fără îndoială și acțiuni anexe, cari au însoțit operațiunile principale de mai sus, contând ca stadii intermediare. Între ele amintim: bonurile de tezaur, multiplicarea aparatului de stat și în fine, confundarea intereselor generale cu interesele politice proprii, ale guvernelor.

Legislația de după războiu a creat cadre funcționărești de lux pe cari țara nu le poate suporta. Așa avem organisme noi ale Curții de Conturi, ale Consiliului legislativ, peste tot funcțiuni de grad înalt similare treptelor ierarhice ale Casei, instituite numai pentru scopuri doctrinare și fără răspundere di-

rectă, tocmai când acest element trebuia să primeze pretutindeni și în toate treptele ierarhice, dela copist și până la ministru. Toată organizația noastră de stat trebuia să fie pătrunsă în epoca considerată de sacra misiune pe care o avea, de a contribui la consolidarea unei vieți pe care o doriserăm atâtea lungi secole.

Prinși astfel în hora transformărilor, n'am mai îndreptat nici o atenție asupra solidității lor, încât am creat ceva așa de superficial, că nimic n'a pătruns în organismul intim al vieții publice. Improprietățile s'a făcut cu neglijențe condamnabile nu numai pentru improprietăți ci și pentru expropriați. De pe urma acestui fapt, suferă astăzi igiena și sănătatea publică deoarece fundațiunile respective au fost lipsite în mod vitreg de fondurile necesare. Astfel s'a desorganizat medicina la sate, operă care înainte de războiu lăsa foarte puțin de dorit. Apoi dacă s'au instituit cadre funcționărești de lux create de legislațiile postbelice, nu ne-a preocupat de loc organizarea sistematică a vieții administrative, căutând să creiem o șemă generală de funcționare a acestora, pentruca să știm ce avem de prisos, urmând să ne debarasăm cu timpul de el și ce ne este necesar în scopul de a fi reținut. Cheltuielile au curs din tot ce imaginabil s'a putut stoarce dela contribuabili, din tot ce s'a putut vinde străinilor și din tot ce s'a amanetat capitalului internațional.

Iar acum toate resursele fiind epuizate, ne roscolim mereu prevederile bugetare pentruca să mai găsim un post, care ar putea fi suprimat. În 1930 când s'a recunoscut oficial existența crizei, s'au atacat cât s'a putut capitolele materialului și personalului. În 1931 ne-am adâncit pe acelaș drum micșorând mereu cheltuielile de material prin reducerea cantității și cele de personal prin reducerea salariilor. Iar în 1932 am rămas desorientați: pentru bugetul anului 1933 nu avem aproape nici un punct de mănecare. Criza se prelungește peste orice prevedere, iar ultimul asalt s'a oprit în fața a două operațiuni principale: reducerea numărului funcționarilor și apelarea la bunăvoința capitaliștilor cari ne-au împrumutat.

Prima măsură pe lângă că e sălbatecă pentru că dacă ea se pune de multă vreme, trebuia de atunci atacată, nu credem nici că va mai putea da astăzi rezultatul scontat. Greșelile s'au consumat într-o măsură așa de mare că cu acest fel de paleative nu se mai poate face față împrejurărilor. Am consumat mult pe credit față de capacitatea noastră de plată, iar nota prezentată la scadență nu se mai acopere cu cei 2—3000 Lei lunar trași din salariul câtorva nenorociți. Problema reducerii numărului funcționarilor se rezolva prin respectarea legală a pensiunilor și suprimarea vacanțelor astfel provenite. E locul să spunem că chiar „Revista funcționarilor publici” arăta într'un număr că prin suprimarea posturilor devenite vacante în urma pensiunilor, s'ar fi putut face ordine în 2—3 ani de zile. Și acesta este și mijlocul echitabil de a raționaliza administrația nu ca rezultat de deficit bugetar printr'o lege redactată în fața paniceii, ci ca măsură de chibzuală care trebuia respectată și în perioade de excedent bugetar.

Apelarea la bunăvoința capitaliștilor este poate singura soluție potrivită vremii. Căci reducând mereu din bugetul, care privește consumația internă, vom ajunge la o situație inimaginabilă din punct de vedere economic și vom produce în țară o stare de lucruri periculoasă. De aceea bunăvoința capitalului străin ne va fi azi singura salvare, toate celelalte măsuri vor aduce după sine un și mai mare haos, și vor crea o și mai intensă stare de surescitare.

În rezumat, dacă situațiunea actuală financiară a țării românești se datorește și crizei, nu e mai puțin adevărat că în zece ani de zile am făcut noi înșine tot ce a fost posibil pentru ca s'o deslănțuim. Iar că acesta este adevărul ne-o dovedesc cele spuse în rândurile noastre de mai sus. Dacă vom reuși ca cu sforțările noastre și ale altora să stăvilim răul poate că evenimentele ne-au servit și ca o lecție exemplară a cărei concluzie este: în tot răul și un bine. Dar cea mai imperioasă datorie de acum încolo, va trebui să ne fie munca metodică și ordonată pentru ca rezultatul ei să devină într'adevăr creator de opere.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Între capitalism și stat țărănesc.

Într'o țară cum este a noastră cu populație relativ rară, am putea spune că acum câteva decenii în urmă capitalismul era ca și inexistent. Între latifundiarul agricol și masa țărănească aveam o clasă socială mijlocie formată mai mult din străini, cari se indeletniceau cu meseriile și negoțul. Acestea, prin lipsa de instrucție și pregătire profesională, se purtau destul de primitiv și cu mijloace restrânse. De industrie se știa prea puțin, iar rolul băncilor de azi îl dețineau zaraftii, cari se ocupau mai mult cu schimbul monedelor și cămătarii, cari practiceau meseria în mod clandestin ca și azi, și poate tot atât de puțin urmăriți de fise.

Dacă printre tinerii Români, cari trecuseră prin școalele occidentului s'au găsit unii cari să propage ideile socialiste, cari n'aveau nici o legătură cu starea de lucruri din țară, în schimb au fost alții, cari au înțeles că numai în naționalizarea și animarea vieții economice stă progresul și viitorul țării. Au fost dintre înaintașii noștri, cari s'au gândit, pe de o parte să atragă în țară capitaluri străine, pe de altă parte, să desvolte la Români spiritul de întreprindere și de economie, așa fel să se poată crea cu timpul capitalul național. În urma împrumuturilor făcute de Stat prin emisiune de obligațiuni și prin fondarea de societăți și mai ales de bănci, cari au emis la rândul lor acțiuni, a început să se desvolte puțin câte puțin și dorința de a se plasa averea în valori mobiliare. Astfel s'a înfiripat și s'a împământentat la noi capitalismul, care în definitiv rezidă în siguranța proprietății individuale — principiu care pare a se cam clătina azi prin aplicarea de reforme bolșevice — și dorința de câștig. El ne-a scos din patriarhalism și a dat vieții noastre sociale și economice un ritm mai viu, care ne-a pus în rând cu celelalte popoare civilizate. La noi capitalismul n'a ajuns la formele înaintate cum se prezintă aiurea, totuși s'au găsit persoane cari de dragul noutății, din imitație sau demagogie să-l considere ca atins de „cancer” — cum s'a exprimat mai deunăzi un om politic și să se facă aceste persoane eraticii unor doctrine și ideologii noi mai corespunzătoare spiritului vremurilor de azi. Aceste doctrine, cari, cel mult în aparență, se crede că, puse în aplicare vor aduce o ameliorare a situației economice actuale, în definitiv dacă vor fi experimentate nu vor face decât să dărâme, încet dar sigur, întreg edificiul economic național. Mai trist e faptul că sunt persoane cu vastă cultură, cari de dragul originalității sau pentru a concura pe alți oameni politici, lan

sează câte o nouă teorie încadrată de cele mai multe ori într'un plan de activitate, care pus în aplicare ar fi — cred ei — un leac sigur pentru a scoate țara din necaz. Se țin conferințe, se scrie și se câștigă și... partizani. Altă dată ne vom ocupa aici și de unele din aceste teorii importate din afară.

Dom insistă acum asupra unei noi doctrine, a cărei paternitate și-a asumat-o partidul național-țărănist — sau poate numai o fracțiune din acesta — și care ar fi deci mai mult sau mai puțin originală sau națională. E dorința de a se da țării un nou regim sub denumirea de „stat țărănesc“, care de sigur să fie aplicat integral. Criza actuală, care sperăm să nu mai fiină mult nu se poate pune deci în legătură cu acest „stat țărănesc“, care firește va fi o operă de durată mai lungă. Se pune însă chestiunea dacă toate clasele sociale se vor putea încadra corăspunsător și activa cu folos în „statul țărănesc“ și dacă factorii producției vor putea avea o colaborare mai mult sau mai puțin armonioasă

și vor putea da astfel maximum de rendement. Diitorul rezervă totdeauna surprize și de aceea calculele nu se pot face numai după situația actuală. Prin crearea „statului țărănesc“ vor fi ramuri de activitate economică, care vor fi neglijate: industria și creditul, căci nimeni nu-și poate închipui că acestea vor fi purtate înainte prin simpla lor remorcare la cooperatie. Am avea o reeditare a politicii agrarienilor din Bulgaria, în frunte cu răposatul Stambulinski. În cazul cel fericit ne-am întoarce iarăși la viața patriarhală. Dar neglijând nu total, dar ehtar și parțial, unele ramuri de producție, ce ne vom face peste circa 40 ani când populația țării va fi dublă, când pământul nu va mai fi deajuns sau va avea o rentabilitate redusă ca azi? Unde vom plasa excedentul de populație? Șomerii intelectuali, ca și cei manuali de azi, gândindune la acest „stat țărănesc“, ne dau numai o imagine palidă și redusă a ceea ce va fi peste o jumătate de secol.

J. N. B.

Bursa în anul 1932.

Cea mai ușor cuprinzătoare și clară reprivire asupra mișcării bursei în anul 1932, o dau cifrele înștrate mai jos.

Aceste cifre reprezintă mediile lunare a cursurilor operațiunilor încheiate și lichidate prin

agenți oficiali. Sunt calcule oficiale, făcute pe baza volumului de afaceri de câtră biroul de statistică a bursei.

VALORI	Ian.	Febr.	Mart.	April.	Maiu	Iunie	Iulie	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Cursuri mai ridicate	Cursuri mai scăzute	
Bca Națională	4147	4065	4076	3980	3334	3433	3442	3691	3925	4465	4460	4470	3010	4850	
Bca Românească	311	289	274	198	172	178	147	159	251	229	196	166	135	330	
Astra Română	348	428	488	374	329	337	376	477	604	626	592	565	300	760	
Credit Min.	97	91	99	104	89	88	88	105	163	215	197	190	80	295	
Letea	182	197	212	215	188	167	148	163	254	311	299	287	135	395	
Clăd. Rom.	236	237		Seoasă de pe cotă						279	261	211	210	175	385
Reșița	156	142	147	134	130	136	119	138	191	236	208	200	114	280	
S. T. B.	725	743	731	717	727	771	728	759	844	927	920	974	695	1080	
Mica	368	405	406	497	459	454	402	412	503	611	621	640	360	760	
Impropriet.	3245	3208	3160	2880	2419	2579	2541	2359	2952	2821	2684	25		22	
Stabilizare	5730	5363	4905	4435	3865	4101	4183	4265	4529	4237	4241	4313		33 ³ / ₄	
Urbane Buc. 5 ⁰ / ₀	4831	4389	4142	3766	3794	4128	3789	3568	3538	3599	3705	3260		34 ¹ / ₄	
„ 10 ⁰ / ₀	7130	6784	6547	6590	6705	71	6376	6263	6089	6028	6182	5432			
Rurale 5 ⁰ / ₀	3508	33 ¹ / ₂	3052	2709	2337	2629	2397	2680	2750	2506	2622	2347		20 ¹ / ₂	
„ 10 ⁰ / ₀	6475	63	5810	50	4235	4709	44	4649	5044	5184	5661	4912		4235	

Din mulțimea valorilor cotate, am luat în acest tablou din fiecare compartiment de afaceri numai valorile conducătoare.

Din prima reprivire asupra tabloului reiese, că Bancarele în afară de Banca Națională au pierdut în decursul anului enorm de mult din valoare.

Petroliferele încheie anul cu cursuri aproape dublate față de deschidere.

Asemenea „Mica“ cea de aur.

Tramvaiul, care își cară încassarile zilnice cu camionul și Reșița bine fondată și totodată bine reputată pe piață, deasemenea prezintă urcări apreciable.

În schimb Letea (hârtie) și Clădirea Românească, cari în timpul hauss-ului din Sept.-Oct. trecut, au avut rol important, încheie anul cu cursuri foarte slabe (Clăd. Rom. sub cel de deschidere). Ambele hârtii contează ca valori serioase. Au dat dividend în 1932.

Pentru rente anul 1932 a fost an de jale.

Lovitura grea au primit-o în Mai prin nesertozitatea guvernului Iorga. Este drept că spre finea anului și-au revenit puțin, totuși încheie anul cu scăderi de 25%, iar Ruralul din cauza neplății cuponului cu mai mult. Prea multe versiuni circulă: ba că nu mai fac amortizări, ba scad % cuponului etc.

Tendința :

În prima jumătate a anului a fost deprimantă, din cauza continuilor declarații alarmante făcute de oamenii cu răspundere. În această perioadă scăderea cursurilor a fost generală.

În partea a doua a anului după schimbarea guvernului, oamenii și-au recăpătat calmul și încrederea.

Haussa din această perioadă, care și-a ajuns culmea spre finea Octomvrie, este cea mai bună dovadă. Asemenea faptul, că majoritatea cursurilor aproape dublate, s'au menținut până la încheierea anului și se mențin bine și azi.

La urcarea cursurilor din această perioadă a mai contribuit:

urcările de cursuri din bursele străine;

imposibilitatea Băncii Naționale de a satisface complet nevoile pieței cu devize (urmată de introducerea de restricțiuni în comerțul de devize) și

agitațiile politicianiste pentru abandonarea stabilizării sau restabilizării, cari au urcat agio-ul obișnuit de 5—6% al aurului la 18% (la atât se menține și azi).

Haussa aceasta, care a culminat în luna Octomvrie, la un moment dat luase proporții fantastice și nereale. Comparând rubrica prețurilor medii din Octomvrie cu cea a prețurilor mai ridicate, cari sunt înregistrări tot din Octomvrie, vom găsi diferențe importante. Salturile acestea nu au durat decât 2—3 zile, lumea s'a reîntors tute la realitate.

Aceste 2—3 zile au fost de ajuns să nefericească o sumă de lume.

În general anul 1932 a fost rău pentru deținătorii de valori și poate mai rău pentru bursierii profesioniști (agenți oficiali și remizierii oficiali). Spre sfârșit a dat însă oarecari reparații. Apoi prin faptul că lumea simte posibilități de a vedea cursurile în sus, să sperăm că anul 1933, va fi mai rodnic.

București.

REMIZIER.

Echilibrarea bugetului.

Anul financiar la noi în România, ca și în alte țări din Europa, este sfârșit. Criza, grozava criză financiară și economică în care ne sbatem, face ca nu numai la particulari să se resimtă lipsa de numerar, dar chiar și visteriile diferitelor state să fie goale, și în special a statului nostru.

Funcționarii sunt în restanță cu salariile, pensionarii, invalizii, orfanii și văduvele nu și-au primit micile pensii ce le-au mai rămas după aplicarea nenumăratelor curbe de sacrificiu; apoi, sunt zeci de mii de brațe fără lucru, cari așteaptă să fie întreținute tot de stat.

Prin urmare situația la finea anului financiar este din cele mai critice.

La ministerul de finanțe specialiștii pregătesc măsurile cari să asigure echilibrul bugetar. Dacă vor reuși sau nu, să găsească metodele cele mai bune pentru împiedecarea dificultăților ce decurg din difiцитеle bugetare, încă nu se știe.

Problemele echilibrării bugetelor sunt atât de importante, încât ele de multe ori amenință însăși existența guvernelor. Un exemplu potrivit este actuala situație a guvernului francez al dlui Paul Boncour, care se vede amenințat în existența sa, deoarece păreriile asupra metodelor de echilibrarea bugetului sunt împărțite, chiar în rândurile majorității, pe care se sprijinește guvernul.

La noi, s'a vorbit în vederea echilibrării bugetului, de reduceri de funcționari și de scăderea lefurilor și pensiilor. Bine 'nțeles că și la alte capitole se vor fi prevăzut economii, însă amintim aci numai pe cele de mai sus, fiind acestea mai importante.

Situația este grea, iar noui concedieri de funcționari, ar însemna înmulțirea șomajului de altfel destul de numeros. Ar crește șomajul intelectual, care la un moment dat ar putea deveni periculos pentru stat. Chestiunea aceasta va trebui studiată mai înainte, cu atenția ce i se cuvine.

Se vor face noui reduceri la capitolul salariilor și pensiilor? Nu credem, deoarece acestea sunt deja extrem de reduse, încât abia dacă asigură existența.

La urcări de impozite nu ne gândim, fiind în situația de azi, un lucru imposibil.

În astfel de condițiuni așteptăm desfășurarea evenimentelor ca să putem reveni.

ION OPRÎȘ.

Din programul economic al noului guvern Vaida.

„Argus” ziar aproape de guvern, serie în legătură cu programul economic al Guvernului, că politica financiară a acestuia se întemeiază pe păstrarea neatinsă a *stabilizării și pe restabilirea încrederii*.

Punctul cel mai greu al crizei — după părăsirea primului ministru — a trecut. Dacă moneda noastră a rămas neatinsă de vârtejul monetar, care s'a abătut asupra Europei în a. tr., nu mai este nici un motiv să fim îngrijorați de soarta lui.

În ce privește problema creditului, guvernul va studia armonizarea legii de asanare cu decizia înaltei Curți de Casație. Asemenea se va căuta o formulă, care să înlesnească situația debitorilor urbani, fără să se nesocotească valoarea angajamentelor contractuale și spiritul legii.

Lucrările dela Ministeru Justiției în privința aceasta sunt foarte înaintate. Este probabil că se va recurge la sistemul eşalonării datorilor într'un anumit număr de ani.

Nu mai este vorba de o reducere a creanței, nici de o eşalonare pe un sfert ori jumătate de secol, ci de o înlesnire acordată debitorului, care urea să-și respecte angajamentele.

CRONICA

Combaterea depresiunii economice. Președintele Universității „Columbia”, New York, Murray Butler, a instituit un consiliu din 17 economiști.

Acest consiliu va cere marilor financieri și industriași din toată lumea să-și exprime părerea, cu privire la actuala depresiune economică și la mijloacele cele mai potrivite pentru combaterea ei.

Jurisprudență în materia asanării datorilor agricole. Înalta Curte de Casație s. ll. — sub președinția dlui Const. G. Rătescu — cu prilejul judecării recursului făcut de debitor (d-na Elena Rădulescu) contra ordonanței de adjudecare a imobilului său, executat silit de creditorii ipotecari, a precizat o importantă jurisprudență la legea asanării.

Recurenta a cerut înaltei curți să ia act că înțelege să renunțe la beneficiul legii asanării — ce îi este totuși aplicabilă, fiind și proprietară agricolă — și că renunțând la orice suspendare a executării, derivând din legea Mironescu, își retrage chiar recursul spre a perfectua astfel ordonanța de adjudecare.

Creditorii chirografari prezenți în instanță s'au opus însă la admiterea acestei cereri, pe temeiul că principial legea fiind de ordine publică operează peste voia părților și că în fapt avutul imobiliar al recurentei constituind gajul comun al creditorilor de orice categorie nu poate fi micșorat în cursul acestei perioade transitorii.

Înalta Curte a admis obiecțiunea chirografarilor; a respins cererea recurentei de a se lua act că își retrage recursul; a constatat că acest recurs este suspendat de drept; și a suspendat dezbaterile.

Universitatea populară din Sibiu. Conform unei hotărâri mai vechi, despărțământul județean al asociațiunii culturale „Astra”, a inaugurat în ziua de 16 Ianuarie a. c., deschiderea cursurilor Universității populare din orașul și județul nostru. Aceste cursuri durează până în 6 Aprilie a. c.

Proaspăta Universitate populară din Sibiu, pusă sub auspiciile bătrânei asociațiuni românești „Astra” despărțământul Sibiu, focarul nestins de cultură dincoace de Carpați, are toată garanția unui viitor strălucit și trainic.

Întâitul program cuprinde șase cursuri: 1) Religios moral; 2. Legislația muncitorească; 3. Legislația fiscală; 4. Psihologie Experimentală; 5. Literatura românească; și 6. Istoria românilor. Fiecare curs conține trei sau patru subiecte, cari formează tot atâtea conferințe.

Dorim succes deplin noiei Universități populare din orașul nostru.

I. OPRIS.

Noii timbre fiscale. Timbrele fiscale de valorile 20, 50 și 100 Lei, înființate prin decretul regal Nr. 339 din 6 Februarie 1932 și puse în circulație la 1 Martie 1932 sunt retrase pe ziua de 1 Ianuarie 1933. Aceste timbre sunt imprimate în două culori și au efigia M. S. Regelui pe un fond alb, într'un oval.

În locul lor s'au pus în circulație timbre cu un desen nou, efigia M. S. Regelui fiind imprimată pe un fond de linii încadrate într'un cerc, având aceleași valori 20, 50 și 100 Lei, și aceleași culori ca și emisiunea precedentă.

Schimbarea timbrelor din prima emisiune, puse în circulație la 1 Martie 1932 se face de către depozitele de vânzare C. A. M., în urma verificării fabricii de timbre.

Toți deținătorii de astfel de timbre sunt rugați să le depună la depozitele de vânzare C. A. M., până cel mai târziu la 28 Februarie 1933, în plicuri sigilate însoțite de o cerere în care se va specifica numărul timbrelor depuse pe valori, numele și adresa deponentului.

După verificarea lor de către fabrica de timbre, se vor elibera deponătorilor timbre din noua emisiune, tot de către depozitele C. A. M.

Dela corpul Contabililor autorizați și experți Sibiu. În ziua de 29 Ianuarie 1933, ora 10¹/₂ a. m. se va ține Adunarea generală ordinară a Secțiunii corpului contabililor autorizați și experți contabili, Sibiu, în localul Tribunalului Sibiu, cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul Comitetului de Censori pe anul 1932.
2. Conturile Bilanț și Profit și Pierdere pe anul 1932.
3. Proiect de buget pe anul 1933.

În caz că la data de 29 Ianuarie 1933, nu se întrunesc numărul de membrii cerut de regulament, Adunarea se va ține la data de 5 Februarie 1933, cu aceeași ordine de zi, cu orice număr de membrii ar fi prezenți.